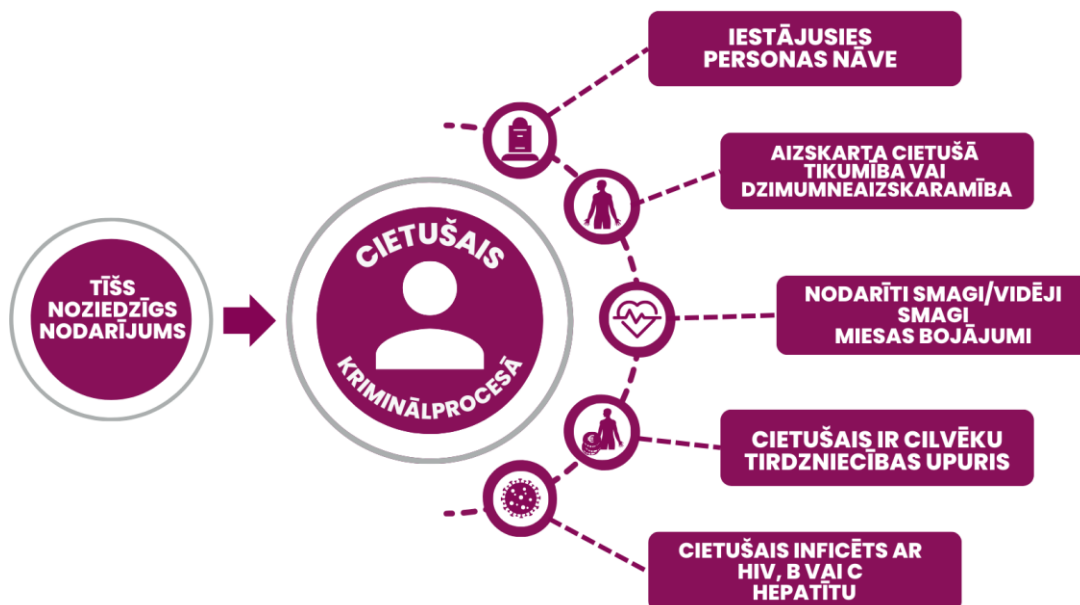

Valsts kompensācija cietušajiem: 2023.gada darbības rezultātīvie rādītāji

Juridiskās palīdzības administrācija¹ (turpmāk – administrācija) atbilstoši Ministru kabineta 2005.gada 15.novembra noteikumiem Nr.869 „Juridiskās palīdzības administrācijas nolikums” un likumam „Par valsts kompensāciju cietušajiem” noteiktajam izmaksā valsts kompensāciju cietušajiem.

Valsts kompensācijas pieprasījumu administrācijā iesniedz **trīs** gadu laikā pēc dienas, kad persona atzīta par cietušo vai ir uzzinājusi par faktiem, kas šai personai dod tiesības to darīt.

Lai veicinātu pakalpojuma pieejamību un sadarbību:

- Rīkoti pieci semināri sadarbības partneriem;
- Dalība divos semināros Eiropas dienas noziegumos cietušajiem ietvaros;
- Izplatīti bukleti „Valsts kompensācijas cietušajiem” un „Valsts pakalpojumi nepilngadīgajiem cietušajiem” sadarbības partneriem.

Informatīvais atbalsts noziedzīgos nodarījumos cietušajiem

 116006

Tālrunis darbojas katru dienu no plkst.12.00 līdz 22.00, tā darbību nodrošina biedrība „Skalbes”.

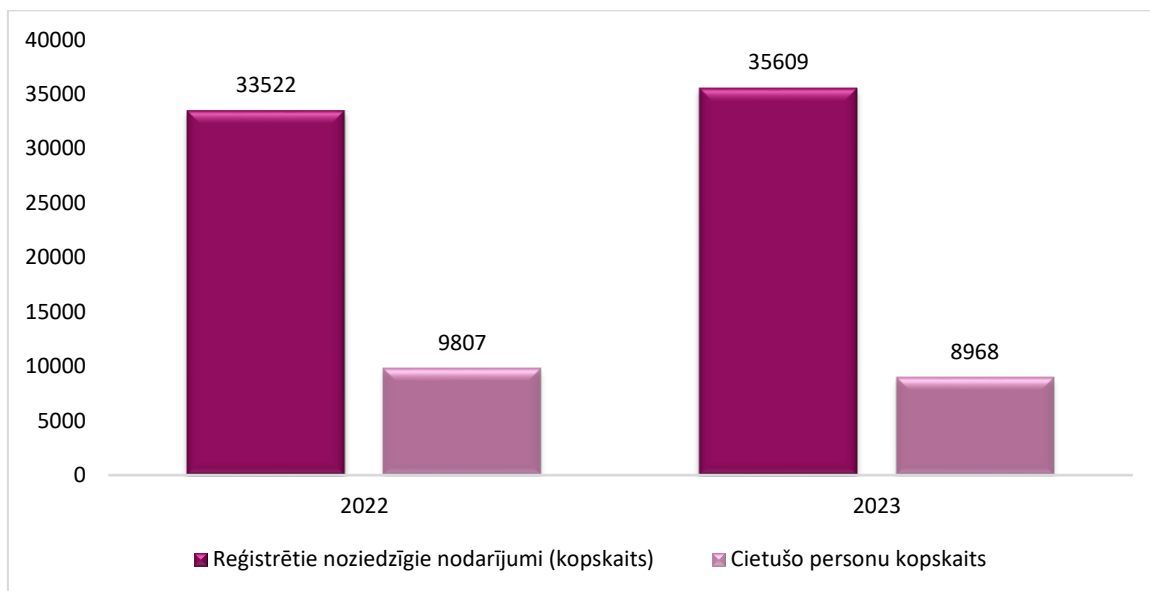
- 2023.gadā sniegta informācija uz 1809 zvaniem, salīdzinot ar 2022.gadu, saņemto zvanu skaits palielinājies par 716 zvanu;

¹ Līdz 2023.gada 31.decembrim Juridiskās palīdzības administrācija, no 2024.gada 1.janvāra saistību un kompetences pārņēmeja Tiesu administrācija

- 2023.gadā čātā sniegtas 836 konsultācijas, kas ir par 76 konsultācijām vairāk kā 2022.gadā.

Zvanu un čatu skaita palielinājums skaidrojams ar informāciju par pakalpojuma pieejamību tīmekļvietnēs un citos masu saziņas līdzekļos.

1.Reģistrētie noziedzīgie nodarījumi un cietušo personu skaits valstī

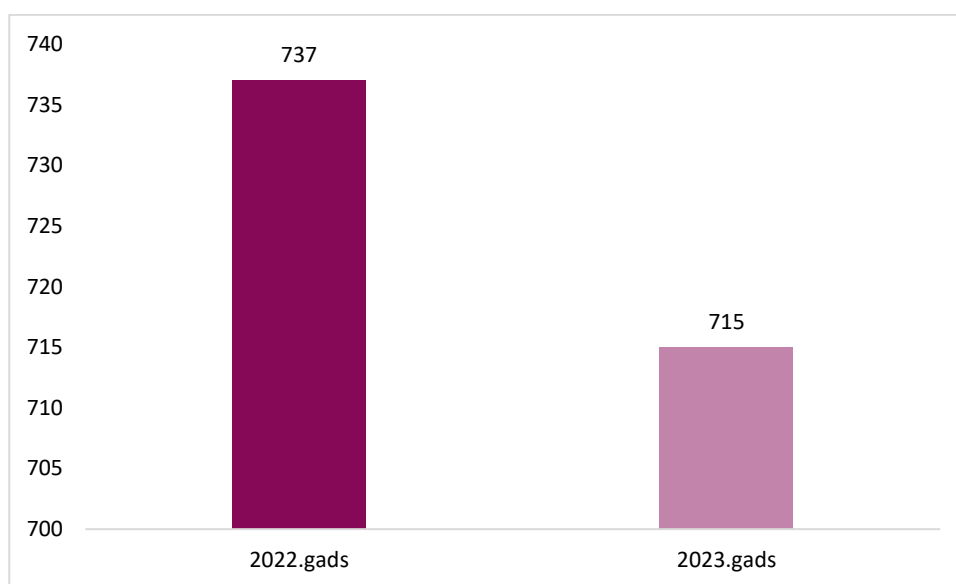

Reģistrēto noziedzīgo nodarījumu kopskaits*, salīdzinot ar 2022.gadu, ir palielinājies par 6%, savukārt cietušo personu kopskaits*, salīdzinot ar 2022.gadu, ir samazinājies par 9%.

	2022.gadā*	2023.gadā*	pieaugums/ samazinājums (skaits)	pieaugums/ samazinājums (%)
Cietušo personu skaits sakarā ar iestājušos personas nāvi (KL 116.-122., 125.panta trešā daļa)	87	67	-20	-30
Cietušo personu skaits sakarā ar aizskartu tikumību vai dzimumneaizskaramību (KL 159.-162., 164.pants)	258	237	-21	-8
Cietušo personu skaits sakarā ar nodarītiem smagiem miesas bojājumiem (KL 125.panta pirmā un otrā daļa)	72	65	-7	-10
Cietušo personu skaits sakarā ar nodarītiem vidēja smaguma miesas bojājumiem (KL 126.pants)	298	272	-26	-9
Cietušo personu skaits sakarā ar cilvēku tirdzniecību (KL 154 ¹ .pants)	8	5	-3	-40
Cietušo personu skaits sakarā ar cilvēka imūndeficīta vīrusu, B vai C hepatīta inficēšanu (KL 133.pants)	1	0	-1	x

* dati par reģistrētiem noziedzīgiem nodarījumiem un cietušo personu skaitu no Informācijas centra datiem

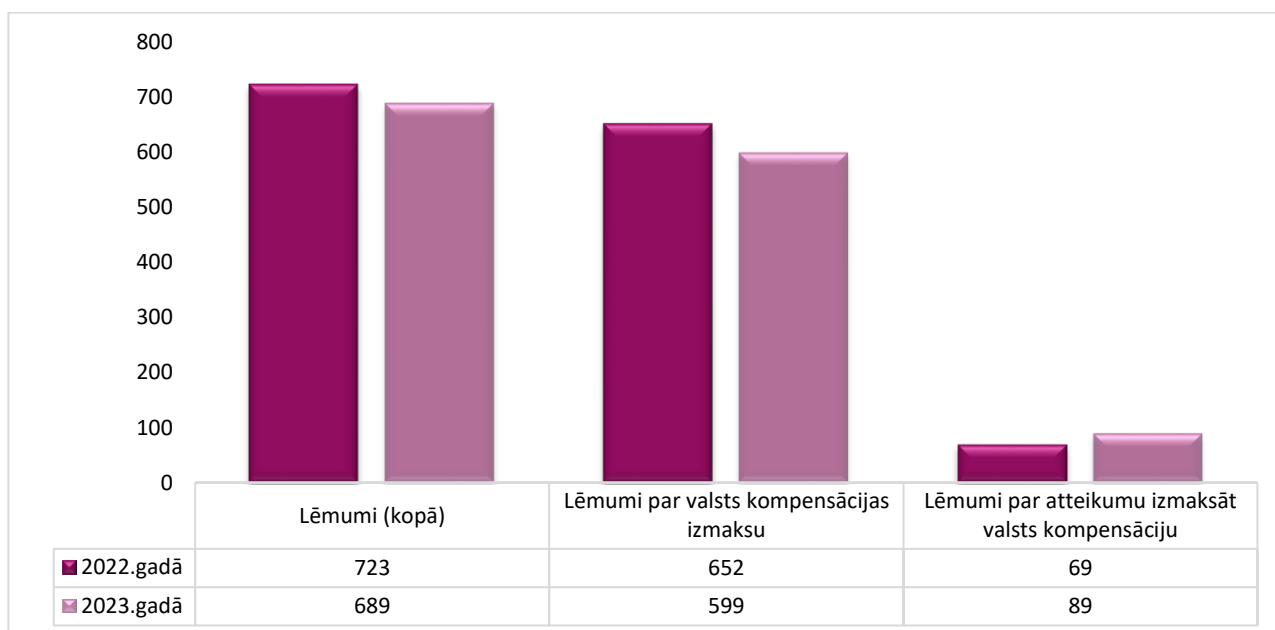
2.Saņemtie valsts kompensācijas pieprasījumi

Administrācijā 2023.gadā saņemti 715 valsts kompensācijas pieprasījumi – par 22 pieprasījumiem (3%) mazāk kā 2022.gadā.

Ievērojot valsts kompensācijas pieprasīšanas termiņu (trīs gadi), paredzams, ka personas, kuras atzītas par cietušajiem pēdējo trīs gadu laikā, administrācijā ar valsts kompensācijas pieprasījumu turpinās vērsties arī 2024.gadā un vēlāk noteiktajā termiņā.

3. Pieņemtie lēmumi par valsts kompensāciju

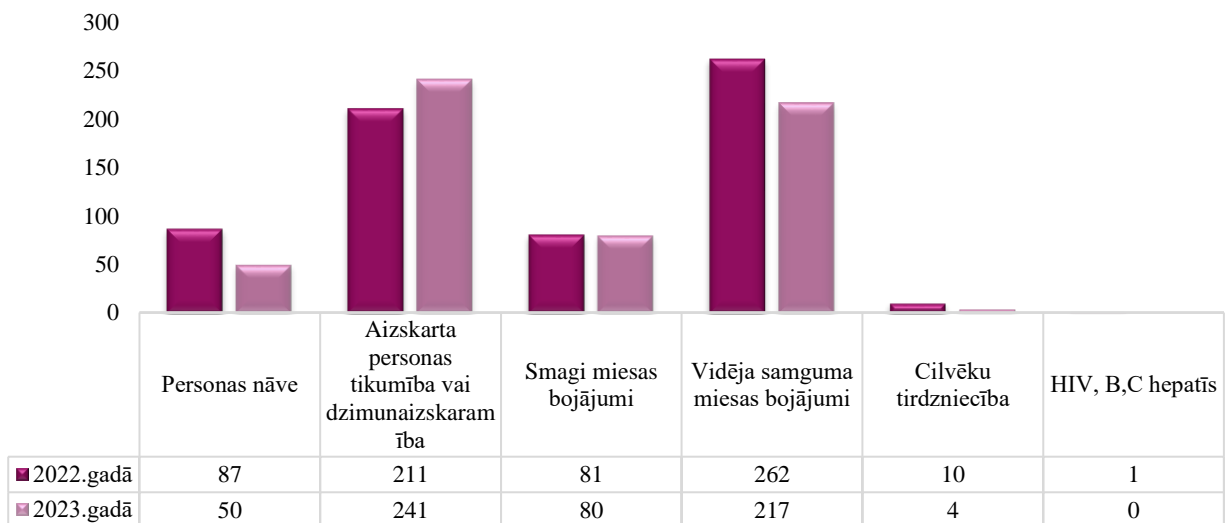

2023.gadā pieņemti 599 lēmumi par valsts kompensācijas izmaksu – par 53 lēmumiem (8%) mazāk kā 2022.gadā un 89 lēmumi par atteikumu izmaksāt valsts kompensāciju – par 20 lēmumiem

(22%) vairāk kā 2022.gadā. Kopējais pieņemto lēmumu skaits 2023.gadā salīdzinājumā ar 2022.gadu ir samazinājies par 34 lēmumiem (5%).

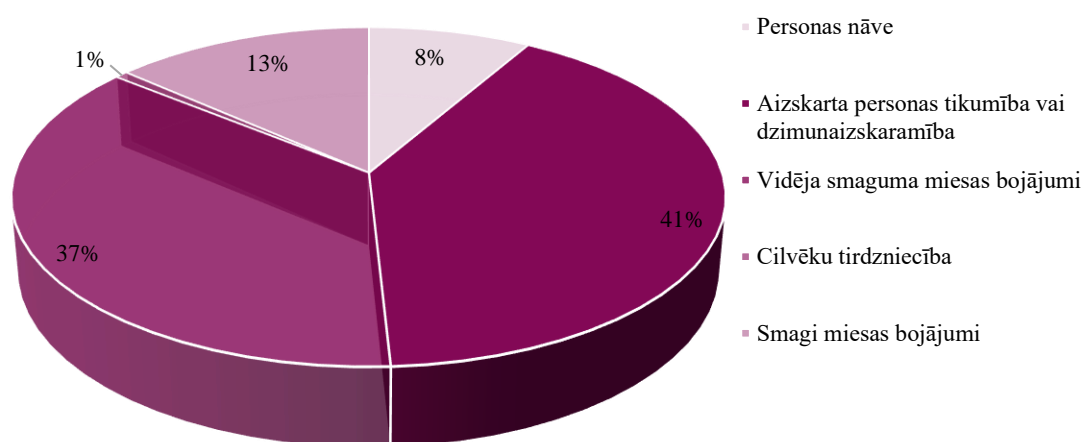
4. Pieņemtie lēmumi par valsts kompensācijas izmaksu atbilstoši noziedzīgā nodarījuma sekām

	2022.gadā	2023.gadā	pieaugums/ samazinājums (skaits)	pieaugums/ samazinājums (%)
Pieņemti lēmumi par valsts kompensācijas izmaksu (kopā)	652	599	-53	-8
Personas nāve	87	50	-37	-42
Aizskarta personas tikumība vai dzimumneaizskaramība	211	241	+30	+14
Smagi miesas bojājumi	81	80	-1	-1
Vidēja smaguma miesas bojājumi	262	217	-47	-17
Cilvēku tirdzniecība	10	4	-6	-60
Cilvēka imūndeficīta vīruss, B vai C hepatīts	1	0	-1	-100

2023.gadā vērojams lēmumu par valsts kompensāciju izmaksu skaita palielinājums sakarā ar aizskartu personas tikumību un dzimumneaizskaramību, savukārt samazinājies lēmumu skaits, kas pieņemts sakarā ar iestājušos personas nāvi, vidēja smaguma miesas bojājumiem un, ja cietušais atzīts par cilvēku tirdzniecības upuri.

Pieņemtie lēmumi par valsts kompensācijas izmaksu cietušajiem pēc noziedzīga nodarījuma sekām 2023.gadā

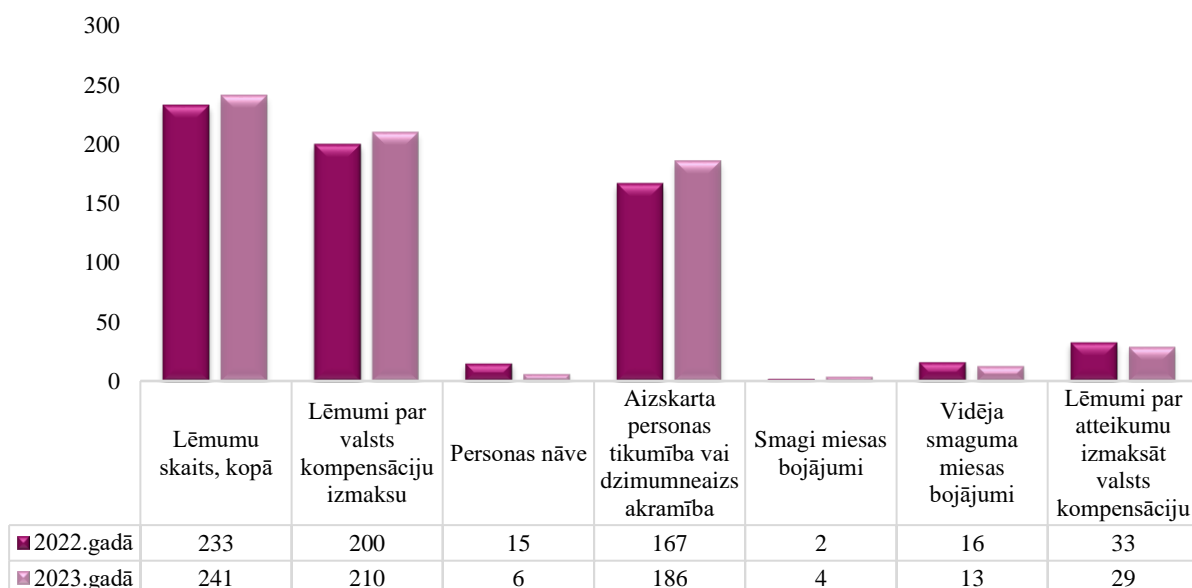

Lēmumu skaits sakarā ar aizskartu personas tikumību un dzimumneaizskaramību 2023.gadā ir palielinājies un joprojām dominējošie, par kuriem valsts kompensācija tiek izmaksāta visvairāk ir – sakarā ar aizskartu personas tikumību vai dzimumneaizskaramību – 41% un sakarā ar vidēja smaguma miesas bojājumiem – 37%.

5. Saņemtie valsts kompensācijas pieprasījumi un pieņemtie lēmumi par valsts kompensāciju nepilngadīgajiem cietušajiem

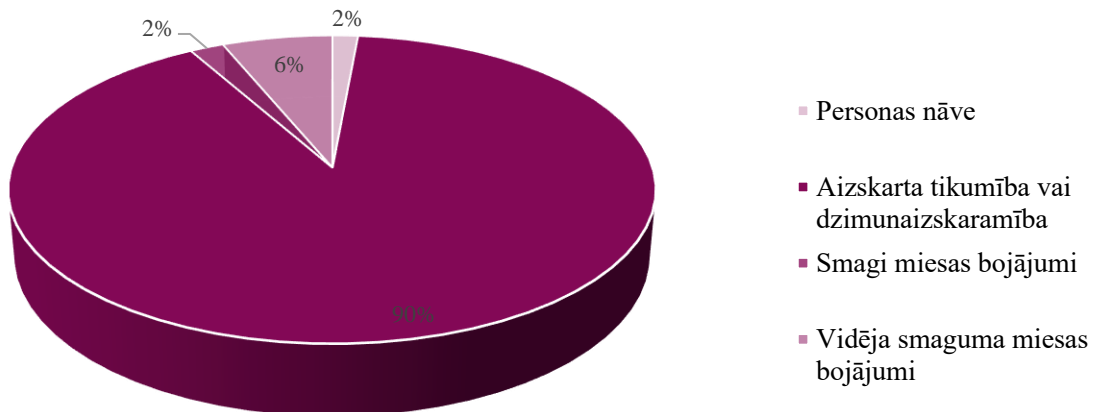
	2022.gadā	2023.gadā	pieaugums/ samazinājums (skaits)	pieaugums/ samazinājums (%)
Valsts kompensācijas pieprasījumi	227	232	+5	-2
Lēmumi par valsts kompensācijas izmaksu un atteikumu izmaksāt valsts kompensāciju	233	241	+8	+3
Lēmumi par valsts kompensāciju izmaksu, kopā	200	210	+10	+4
t.sk. personas nāve	15	6	-11	-60
t.sk. aizskarta personas tikumība vai dzimumneaizskaramība	167	186	+19	+10
t.sk. smagi miesas bojājumi	2	4	+2	+100
t.sk. vidēja smaguma miesas bojājumi	16	13	-3	-18
Lēmumi par atteikumu izmaksāt valsts kompensāciju	33	29	-4	-14

Salīdzinājumā ar 2022.gadu, 2023.gadā par **4%** ir palielinājies nepilngadīgajiem cietušajiem pieņemto lēmumu par valsts kompensāciju izmaksu skaits.

2023.gadā, tāpat kā 2022.gadā, visvairāk - **90%** valsts kompensācijas nepilngadīgo cietušo pārstāvjiem (nepilngadīgajiem) ir izmaksātas sakarā ar aizskartu nepilngadīgā cietušā tikumību vai dzimumneaizskaramību.

Pieņemtie lēmumi par valsts kompensācijas izmaksu nepilngadīgajiem cietušajiem pēc noziedzīga nodarījuma sekām 2023.gadā

6. Valsts kompensācijās izmaksātie budžeta līdzekļi

Valsts kompensācijas maksimālais apmērs ir Latvijas Republikā noteiktās piecas minimālās mēneša darba algas (2023.gadā - 3100 *euro*)

Valsts kompensācijas apmēru aprēķina, ņemot vērā minimālās mēneša darba algas apmēru, kāds noteikt brīdī, kad persona atzīta par cietušo (2023.gadā – 620 *euro*).

Tīša noziedzīga nodarījuma sekas	Valsts kompensācijas apmērs 2023. gadā (euro)
<ul style="list-style-type: none"> • iestājusies personas nāve (100%)	3100
<ul style="list-style-type: none"> • cietušajam nodarīti smagi miesas bojājumi; • cietušais ir izvarošanas vai seksuālās vardarbības upuris; • aizskarta nepilngadīgā cietušā tikumība vai dzimumneaizskaramība; • cietušais ir cilvēku tirdzniecības upuris. (90%)	2790
<ul style="list-style-type: none"> • nepilngadīgam cietušajam nodarīti vidēja smaguma miesas bojājumi; • nepilngadīgs cietušais inficēts ar cilvēka imūndeficīta vīrusu, B vai C hepatītu. (70%)	2170
<ul style="list-style-type: none"> • cietušajam nodarīti vidēja smaguma miesas bojājumi; • aizskarta cietušā tikumība vai neaizskaramība; • cietušais inficēts ar cilvēka imūndeficīta vīrusu, B vai C hepatītu. (50%)	1550

Valsts kompensāciju izmaksā, ja noziedzīga nodarījuma rezultātā nodarītā kaitējuma kompensācija nav atlīdzināta.

Ja noziedzīga nodarījuma izdarītājs vai cita persona viņa vietā ir atlīdzinājusi nodarīto kaitējumu, valsts kompensācijas apmēru samazina atbilstoši jau saņemtajai kompensācijai.

	2022.gadā (euro)	2023.gadā (euro)	pieaugums/ samazinājums (euro)	pieaugums/ samazinājums (%)
Izmaksātie budžeta līdzekļi (kopā)	1 483 865,00	1 694 979,62	+211 114,62	+12
Personas nāve	153 700,13	108 845,68	-44 854,45	-29
Aizskarta personas tikumība vai dzimumneaizskaramība	814 765,00	1 053 500,00	+238 735,00	+22

Smagi miesas bojājumi	177 083,56	195 600,00	+18 516,44	+9
Vidēja smaguma miesas bojājumi	316 816,31	325 243,94	+8 427,63	+10
Cilvēku tirdzniecība	20 250,00	11 790,00	-8 460,00	-72
Inficēšana ar cilvēku imūndeficīta vīrusu, B vai C hepatītu	1250,00	0	-1250	x

Ņemot vērā maksimālā valsts kompensācijas apmēra pieaugumu un to, ka valsts kompensāciju izmaksā par katra atsevišķa noziedzīga nodarījuma rezultātā izdarītajām sekām, tad valsts budžetā izmaksas 2023.gadā ir pieaugušas.

Izmaksātās valsts kompensācijas piedziņa

2023.gadā valsts kompensācijās izmaksāti – **1 694 979,62 euro**, valsts budžetā piedzīti **437 858,19 euro**, kas salīdzinot ar 2022.gadu ir palielinājies par **63 506,09 euro** (+16,96%).

	2022.gads	2023.gads	Salīdzinājums EUR	%
Piedzītās summas	374 352,10	437 858,19	+ 63 506,09	+16,96

Mēnesis	2023.gadā cietušajiem izmaksāto valsts kompensācijas līdzekļu piedziņa			Vidējā piedzītā summa mēnesī (euro)
	Piedzītā summa 2023.gads (euro)	Vidējā piedzītā summa mēnesī (euro)	Piedzītā summa 2022.gads (euro)	
Janvāris	25 208,36	113,04	22 428,05	93,55
Februāris	22 011,56	104,32	24 173,20	97,91
Marts	51 033,74	207,45	26 205,97	102,37
Aprīlis	45 781,60	183,86	37 043,06	147,75
Maijs	43 521,88	166,11	44 363,11	148,05
Jūnijs	41 639,97	171,36	33 709,89	139,87
Jūlijs	35 778,70	143,11	25 218,12	100,47
Augusts	48 666,51	188,63	31 798,38	128,22
Septembris	29 826,26	133,15	45 780,75	178,11
Oktobris	36 054,71	148,99	31 165,55	132,34
Novembris	28 138,42	121,81	30 327,15	134,79
Decembris	30 196,48	139,80	22 138,27	98,83
Kopā	437 858,19	153,37	374 352,10	125,77

2023.gadā martā budžetā piedzīta lielākā summa mēnesī **51 033,74 euro**, mazākās budžetā piedzītās summas 2023.gadā ir janvārī un februārī, attiecīgi **25 208,36 euro** janvārī un februārī **22 011,56 euro**.

Vidēji 2023.gadā budžetā valsts kompensāciju atmaksai piedzīti līdzekļi **153,37 euro** apmērā (vienā maksājumā), kas, salīdzinot ar 2022.gadu, kad vidēji mēnesī tika piedzīti **125,77 euro**, ir palielinājies par **27,60 euro**.

Informācija apkopota 19.02.2024.